

สารบัญ

	หน้า
ภาคที่ 1 การพัฒนาชุมชน	1
1. แนวความคิดและหลักการพัฒนาชุมชน	3
ความหมายของการพัฒนาชุมชน	5
ปรัชญาของการพัฒนาชุมชน	14
แนวความคิดของการพัฒนาชุมชน	15
ลักษณะการพัฒนาชุมชน 4 มิติ	19
การประยุกต์แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา	23
การดำเนินงานพัฒนาชุมชนตามสภาพภูมิศาสตร์	26
หลักการพัฒนาชุมชน	29
2. การดำเนินงานพัฒนาชุมชนในประเทศไทย	34
สาเหตุที่ต้องมีการพัฒนาประเทศ	34
วิธีการพัฒนาประเทศ	35
สภาพของประเทศกำลังพัฒนา	36
ความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาชุมชนในประเทศไทย	37
สภาพและลักษณะของชุมชนชนบทไทย	39
ปัญหาของชุมชนชนบทไทย	40
ประวัติการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในประเทศไทย	42
เป้าหมายของการพัฒนาชุมชนในประเทศไทย	44
โครงการดำเนินงานในลักษณะการพัฒนาชุมชน	46
3. การพัฒนาชนบทด้วยวิธีการพัฒนาชุมชน	62
ภาระหน้าที่ของชุมชน	62

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
สาเหตุที่จัดให้มีการพัฒนาชุมชน	63
การจัดตั้งกรมการพัฒนาชุมชน	65
บทบาทหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน	65
หลักการพัฒนาชุมชน	65
หลักในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน	66
หลักและวิธีดำเนินงานพัฒนาชุมชน	67
การแบ่งส่วนราชการของกรมการพัฒนาชุมชน	69
อำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน	73
นโยบายการพัฒนาชุมชน	79
4. ผู้นำท้องถิ่น	86
ความหมายของผู้นำท้องถิ่น	86
ทฤษฎีการเป็นผู้นำ	87
คุณสมบัติของการเป็นผู้นำ	89
บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ	91
ประเภทของผู้นำท้องถิ่น	93
ลักษณะของผู้นำท้องถิ่น	94
บทบาทของผู้นำท้องถิ่นต่องานพัฒนาชุมชน	118
ขั้นตอนของการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น	124
5. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	131
ความหมายของผู้นำการเปลี่ยนแปลง	131
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงประเภทข้าราชการ	131
พัฒนากร	131
บทบาทในการปฏิบัติงานของพัฒนากร	134
หน้าที่ของพัฒนากร	138

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
ขั้นตอนการทำงานของพัฒนากร	143
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงประเภทอาสาสมัคร	145
อาสาสมัคร	145
หน้าที่ของอาสาพัฒนา	146
ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน	147
หน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน	148
อาสาสมัครต่างประเทศ	148
หน้าที่ของอาสาสมัครต่างประเทศ	149
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ	
แผนพัฒนาชุมชน	151
ความเป็นมาของการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	151
สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	152
ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนา	165
ผลที่ได้รับจากการพัฒนาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน	167
ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและ	
แผนพัฒนาชุมชน	170
ภาคที่ 2 หลักและวิธีการทำงานกับประชาชน	175
7. การเข้าถึงประชาชน	177
ความหมายของการเข้าถึงประชาชน	178
วิธีเข้าถึง	178
ข้าราชการและเจ้าหน้าที่	179
วิธีการเข้าถึงประชาชน	180
ผลทางด้านจิตใจ	182
ผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	182

	หน้า
สารบัญ (ต่อ)	
กลวิธีในการเข้าถึงประชาชน	182
หลัก 3 ประการในการเข้าถึงประชาชน	184
8. การทำงานกับกลุ่ม	186
การพัฒนากลุ่ม	187
ความหมายของกลุ่ม	188
องค์ประกอบของกลุ่ม	189
ประเภทของกลุ่ม	189
ทำไมบุคคลจึงเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม	190
ประโยชน์ของกลุ่มในงานพัฒนาชุมชน	191
ขนาดของกลุ่ม	192
วัตถุประสงค์ของกลุ่ม	192
ปัจจัยการดำเนินงานของกลุ่ม	193
การประเมินผลการทำงานของกลุ่ม	193
ความสำเร็จของกลุ่ม	194
การทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในกลุ่ม	196
9. การประชาสัมพันธ์	198
ความหมายของการประชาสัมพันธ์	198
แนวความคิดของการประชาสัมพันธ์	201
ความมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์	202
หลักการประชาสัมพันธ์	202
สิ่งที่ก่อให้เกิดการประชาสัมพันธ์	203
กรรมวิธีในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์	204
สิ่งที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์	204
ประโยชน์ของการประชาสัมพันธ์	205
10. การศึกษาชุมชน	207
การศึกษาวิเคราะห์สภาวะการณ์ปัจจุบันของท้องถิ่น	208

	สารบัญ (ต่อ)	หน้า
	การกำหนดเป้าหมาย	209
	การศึกษาโครงสร้างของสังคม	211
	การศึกษาการติดต่อสื่อสาร	212
	การศึกษาปัญหา	214
	การกำหนดแผนงาน	215
	การประเมินผล	216
	ลักษณะความแตกต่างของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท	217
11.	การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และการวางโครงการ	224
	ลักษณะของปัญหา	224
	การหาปัญหาที่แท้จริง	225
	ความจำเป็นที่ต้องหาปัญหาที่แท้จริง	225
	ประเภทของปัญหา	226
	ความจำเป็นที่ต้องแยกประเภทของปัญหา	226
	การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	226
	แนวทางแก้ปัญา	231
	การวางโครงการ	232
	สรุปวิธีการและขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาและการวางโครงการ	236
12.	การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาชนบท	238
	ความหมายและลักษณะสำคัญของการฝึกอบรม	238
	การฝึกอบรมวิชาชีพ	239
	วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	239
	สิ่งที่ควรพิจารณาในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรม	240
	การฝึกอบรมก่อนประจำการและการฝึกอบรมระหว่างประจำการ	241
	วิธีการสอนในการฝึกอบรม	242
	ปัจจัยประกอบในการเพิ่มสมรรถภาพการเรียนรู้ของบุคคล	242
	การกำหนดลักษณะความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	244
	หลักและวิธีการสอน	245
	แบบประเมินผล	252
ภาคที่ 3	การบริหารงานพัฒนาชุมชน	257
13.	นักบริหารกับหน้าที่ความรับผิดชอบ	259

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
ความหมายของการบริหาร	259
ประเภทและลักษณะของหัวหน้างาน	260
หน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้างาน	262
การสร้างความร่วมมือกับผู้ใต้บังคับบัญชา	265
คำแนะนำในการติดต่อกับผู้ใต้บังคับบัญชา	266
14. การวางแผน	268
ความหมายของการวางแผน	268
จุดมุ่งหมายของการวางแผน	268
ประเภทของแผนงาน	269
ความแตกต่างของแผนงานและโครงการ	270
การวางแผนงาน/โครงการพัฒนาชุมชน	271
หลักการวางแผน	272
ขั้นตอนการวางแผน	273
ตัวอย่างของแผนงานและโครงการพัฒนาชุมชน	276
ประโยชน์ของการวางแผน	278
ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผน	280
15. การจัดองค์การ	282
ความหมายของการจัดองค์การ	282
องค์ประกอบของการจัดองค์การ	283
หลักการจัดองค์การ	284
บัญญัติ 10 ประการของการจัดองค์การ	284
อุปสรรคในการจัดองค์การ	284
การมอบอำนาจหน้าที่	285
ขั้นตอนสำคัญของการมอบอำนาจหน้าที่	286
ปัญหาและอุปสรรคของการมอบอำนาจหน้าที่	287
ข้อควรคำนึงในการมอบอำนาจหน้าที่	288
16. การวินิจฉัยสั่งการ	289
ความหมายของการวินิจฉัยสั่งการ	289
กระบวนการวินิจฉัยสั่งการ	289
ข้อแนะนำในการวินิจฉัยสั่งการ	290

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
องค์ประกอบที่สำคัญของการวินิจฉัยสั่งการ	290
การวินิจฉัยสั่งการที่ดี	291
สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการวินิจฉัยสั่งการ	291
สาเหตุที่ทำให้การวินิจฉัยสั่งการผิดพลาด	292
การวินิจฉัยสั่งการในกรณีรีบด่วน	292
ปัญหาและอุปสรรคของการวินิจฉัยสั่งการ	293
ประโยชน์ของการวินิจฉัยสั่งการ	293
สิ่งที่พึงหลีกเลี่ยงในการวินิจฉัยสั่งการ	293
17. การอำนวยการ	294
ความหมายของการอำนวยการ	294
ขั้นตอนการอำนวยการ	295
ประเภทของการอำนวยการ	295
การออกคำสั่งที่ดี	295
18. การควบคุมงาน	297
ความหมายของการควบคุมงาน	297
วัตถุประสงค์ของการควบคุมงาน	297
กระบวนการควบคุมงาน	298
ระบบการควบคุมงาน	298
แบบของการควบคุมงาน	299
อุปกรณ์สำหรับการควบคุมงาน	299
ประเภทและรูปแบบของการควบคุมและติดตามผลงาน	300
ข้อควรคำนึงในการควบคุมและติดตามผลงาน	301
19. การประสานงาน	302
ความหมายของการประสานงาน	302
ลักษณะของการประสานงาน	303
การวิเคราะห์หลักการประสานงาน	304
แบบของการประสานงาน	306
ปัจจัยที่จำเป็นในการประสานงาน	307
วิธีการของการประสานงาน	307
หลักการประสานงาน	308
การแก้ไขปัญหาในเรื่องการประสานงาน	309

การประสานงานระหว่างหน่วยงานพัฒนาชุมชน กับหน่วยงานอื่น ๆ	310
องค์ประกอบของการประสานงาน	311
ประโยชน์ของการประสานงาน	312
ข้อควรคำนึงในการประสานงาน	312
20. การสื่อสาร	314
ความหมายของการสื่อสาร	314
วิธีการสื่อสาร	315
สาระสำคัญของการสื่อสาร	316
ลักษณะของระบบการสื่อสารที่ดี	318
หลักการสื่อสาร	318
ปัญหาของการสื่อสาร	319
การเลือกวิธีสื่อสารในการพัฒนาชนบท	320
21. การประเมินผล	322
ความหมายของการประเมินผล	322
เกณฑ์สำหรับการประเมินผล	323
ความสำคัญของการประเมินผล	324
ขั้นตอนการประเมินผล	327
ประเภทของการประเมินผล	330
ตัวแบบการประเมินผลแผนงานโครงการ	332
การวางรูปแบบ ของการวิจัยประเมินผล	333
แนวความคิดเกี่ยวกับเครื่องชี้วัดในการประเมินผล	340
การวัดผลในระดับครอบครัวและชุมชน	344
ประโยชน์ของการวัดผลการพัฒนาชุมชน	353
ภาคที่ 4 แนวความคิดและรูปแบบของการพัฒนาชนบท	355
22. การพัฒนาการเกษตร	357
สาเหตุของความล้มเหลวของภาคเกษตรกรรม	357
แนวทางแก้ไขปัญหาเกษตรกรรม	358
ปัญหาที่ขัดขวางความเจริญก้าวหน้าของภาคเกษตรกรรม	359
ปัญหาทางด้านการผลิต	359
ปัญหาทางด้านการตลาด	361

	หน้า
ปัญหาทางด้านราคา	362
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	362
อุปสรรคจำกัดการดำเนินงานที่เกิดจากภายใน	365
อุปสรรคจำกัดการดำเนินงานที่เกิดจากภายนอก	365
สหกรณ์อเนกประสงค์เพื่อเกษตรกร	367
23. การพัฒนาชนบทแนวใหม่	372
สาระสำคัญของการพัฒนาชนบท	373
กลไกการพัฒนาชนบท	373
องค์กรการบริหารการพัฒนาชนบท	374
การปรับปรุงระบบการวางแผนพัฒนาชนบท	378
การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท	387
24. การพัฒนาชนบทของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี	397
ความหมายของแซมมาเอ็ล อุนดง	397
อุดมการณ์ของแซมมาเอ็ล อุนดง	397
ประวัติความเป็นมาของแซมมาเอ็ล อุนดง	398
โครงการแซมมาเอ็ล อุนดง	399
หลักการของแซมมาเอ็ล อุนดง	400
การวางแผนแซมมาเอ็ล อุนดง	400
กิจกรรมของผู้นำแซมมาเอ็ล อุนดง	401
การสนับสนุนของรัฐบาล	401
การจัดประเภทหมู่บ้าน	401
ผลของแซมมาเอ็ล อุนดง	402
25. การพัฒนาชนบทของประเทศอินโดนีเซีย	404
ลักษณะของหมู่บ้าน	404
การจำแนกประเภทหมู่บ้าน	404
กลไกการพัฒนาชนบท	405
การประสานงานโดยใช้ระบบ UDKP	406
สถาบันการพัฒนาระดับหมู่บ้าน	407
โครงการดำเนินงานพัฒนาชนบท	408
บรรณานุกรม	413